

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 20 hallituksen esityksen johdosta laiksi vuodelta 1984 suoritettavasta työnantajan sosiaaliturvamaksusta ja vakuutetun kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksusta

Eduskunta on 18 päivänä lokakuuta 1983 lähettänyt sosiaalivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 140.

Samassa tarkoituksessa eduskunta on 28 päivänä lokakuuta 1983 lähettänyt valiokuntaan ed. P. Leppäsen ym. samannimisen lakialoitteen n:o 169.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina hallitussihteeri Tuulikki Haikarainen sosiaali- ja terveysministeriöstä, toimistopäällikkö Hannu Häyry ja tutkija Raimo Sertti kansaneläkelaitoksesta, sosiaaliasiainsihteeri Lauri Kaarisalo Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, varatuomari Mikko Hurmalainen Suomen Työnantajain Keskusliitosta ja agronomi Pentti Saarimäki Maataloustuottajain Keskusliitosta. Käsiteltyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan, että vuodelta 1984 perittäisiin työnantajan sosiaaliturvamaksua yrityksen pääomavaltaisuudesta riippuen joko 4,20, 5,15 tai 5,70 prosenttia ennakoperinnän alaisen palkan määrästä, ja julkisen tahon maksu olisi vastaavasti 4,70 prosenttia. Työnantajan sairausvakuutusmaksu olisi ehdotuksen mukaan 1,45 ja julkisen tahon maksu 2,45 prosenttia. Lapsilisämaksua ei edelleenkään perittäisi. Vakuutetun sairausvakuutusmaksuksi ehdotetaan 1,20 penniä veroäyriä, ja vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksuksi 1,95 penniä veroäyriä. Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1984.

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 1983

Lakialoitteessa ehdotetaan mainittua lakia muutettavaksi hallituksen esitykseen verrattuna siten, että työnantajan sairausvakuutusmaksua korotettaisiin ja julkisten työnantajien vastaavaa maksua alennettaisiin, minkä lisäksi ryhdyttäisiin työnantajilta perimään myös lapsilisämaksua.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä sosiaalivaliokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä, minkä vuoksi valiokunta on asettunut lakiehdotuksen hyväksymisen kannalle. Lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen valiokunta ehdottaa hylättäväksi. Tässä yhteydessä valiokunta kiirehtii toteuttamiskelpoisten ratkaisujen aikaansaamista sosiaaliturvamaksujen määräytymisperusteiden muuttamiseksi siten, että maksujen kohdentuminen edistäisi työllisyyttä.

Edellä olevan perusteella sosiaalivaliokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 169 sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Paasio, varapuheenjohtaja S. Mikkola ja jäsenet Halonen, Ikonen, H. Kemppainen, Könkkölä, P. Leppänen,

Louvo, Moisander, Nordman, Paavilainen, Pesola, Rantanen, Skön ja Stenius-Kaukonen sekä varajäsen Törnqvist.

Vastalauseita

I

Laissa työnantajan sosiaaliturvamaksusta on työnantajan lapsilisämaksuksi säädetty 2,25 prosenttia. Maksu on kuitenkin toistuvasti jätetty perimättä; perusteluna on käytetty talouden elvytystarvetta. Alkavassa noususuhdanteessa ei perimättä jättäminen kuitenkaan ole perusteltavissa.

SKDL:n eduskuntaryhmä on tehnyt lakialoitteen, jossa ehdotetaan lapsilisiin 12 prosentin korotuksia 1 päivästä heinäkuuta lukien ja 16- ja 17-vuotiaiden ottamista asteittain lapsilisiin piiriin. Näistä toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset voidaan kattaa perimällä vuonna 1984 työnantajilta 0,25 prosentin suuruinen lapsilisämaksu.

Työnantajan sairausvakuutusmaksua on viimeksi alennettu kuluvaa vuotta koskevassa laissa. Tällaisellekaan linjalle ei enää ole esitettävissä mitään perusteita.

SKDL:n eduskuntaryhmä on tehnyt lakialoitteen, joka toteutuessaan merkitsisi sairausvakuutuslain mukaisen päivä- ja äitiysrahan vähimmäismäärän nousemista 40 markkaan, 100 päivän jälkeisen äitiyspäivärahan nousemista sairausvakuutuslain määräämälle tasolle ja luopumista hallituksen esittämistä omavastuuosuuksien korotuksista. Valtiolla näistä toimenpiteistä aiheutuvat menot voidaan kattaa nostamalla yksityisten työnantajien sairausvakuutusmaksu 1,75 prosenttiin. Julkisen tahon sairausvakuutusmaksu on syytä pitää vuoden 1983 tasolla.

Ehdotammekin, että

valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

vuodelta 1984 suoritettavasta työnantajan sairausvakuutusmaksusta ja vakuutetun kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

2 §

Poiketen siitä, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain 1 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (613/78), on säädetty *työnantajan lapsilisämaksusta ja sairausvakuutusmaksusta*, peritään työnantajan *lapsilisämaksua 0,25 prosenttia ja sairausvakuutusmaksua 1,75 prosenttia* työntekijälle 1 päivänä

tammikuuta 1984 tai sen jälkeen sanottuna vuonna suoritettuna ennakkoperinnän alaisen palkan määrästä, kuitenkin siten, että valtiolta ja sen laitokselta, kunnalta ja kuntainliitolta, evankelis-luterilaiselta kirkolta ja sen seurakunnalta sekä seurakuntainliitolta, ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta sekä Ahvenanmaan maakunnalta sairausvakuutusmaksua peritään 2,35 prosenttia. (Poist.)

3—6 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 1983

Marjatta Stenius-Kaukonen

Pekka Leppänen

II

Mielestäni valiokunnan olisi tullut ottaa kantaa siihen, että sosiaaliturvaa olisi syytä rahoittaa teollisuuden ympäristöhaittojen verottamisella. Siksi mielestäni mietinnön kappaleen loppuun olisi pitänyt lisätä seuraava teksti:

''Valiokunta katsoo, että sosiaaliturvaa voitaisiin rahoittaa teollisuuden ympäristölle tuottamien haittojen verotuksella kuten esimerkiksi rikkiverolla.''

Helsingissä 1 päivänä joulukuuta 1983

Kalle Könkkölä

